

Natuurwerkdag op zaterdag 5 november 2016

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

Postadres:
E. de Boer-van Rijkstraat 36-I, 1065 GN Amsterdam
telefoon: 020.615.4557
Ledenadministratie:
J. v. Lennepkade 109-D, 1054 ZJ Amsterdam
website: www.oeverlanden.nl
facebook: www.facebook.com/oeverlandenblijven
e-mail: bestuur@oeverlanden.nl

De Oeverlanden liggen aan de noordkant van de Nieuwe Meer, ten zuiden van de snelweg A4. Dertig jaar geleden heeft een actiegroep dit unieke natuurgebied behoud voor 'stadsontwikkeling'. De Vereniging "De Oeverlanden Blijven!" (VDOB!) is voortgekomen uit deze actiegroep. Het gebied wordt in samenwerking met de bestuurscommissie Nieuw-West onderhouden door beheervrijwilligers van de VDOB!, die het op traditioneel-ecologische wijze beheren.

Het centrum van de vereniging is het depot, van waaruit de beheervrijwilligers werken. Daar bevindt zich ook het Natuur- en Milieu Educatiecentrum (NME-centrum) De Waterkant, waar de excursies starten, de jeugdnatuurclub BioBende haar activiteiten houdt en Stichting Veldstudie natuureducatie aan schooljeugd geeft. Het depot en NME-centrum zijn gelegen aan het begin van het Antoon Scheperspad, plm. 75 m vanaf de Riekerweg. U kunt het NME-centrum bezoeken tijdens excursies en doorgaans op dinsdag en woensdag tussen 10.00 en 16.00 uur, wanneer de beheervrijwilligers er zijn, evenals soms op zondag. Telefoon op het depot: 020-6691963.

De *Oever* verschijnt tweemaal per jaar. Daarnaast komt geregeld een digitale nieuwsbrief uit, met informatie over actuele ontwikkelingen. U kunt deze nieuwsbrief ontvangen door uw e-mailadres door te geven. Op www.oeverlanden.nl en in huis-aan-huisbladen worden onze excursies gepubliceerd.

Nieuwe leden kunnen zich opgeven per post, via de website of per e-mail, en door minimaal €10,- te storten op bankrekening NL47 INGB 0004 0688 09, o.v.v. 'Nieuw lid' en uw naam en adres.

Aan dit nummer werkten mee: Yigal Boegborn, Hans Bootsma, Nico Jansen, Ruud Jansen, Tello Neckheim, Liesbeth Stricker, Onno-Sven Tromp.

Bestuur en medewerkers

Liesbeth Stricker, voorzitter, bestuur@oeverlanden.nl
Daphne de Wijs, vice-voorzitter
Ruud Jansen, penningmeester
Ria Beerlage, ledenadministratie
Nico Jansen, Tello Neckheim, bestuursleden
Vacature, publiciteit
Ben Bolscher, webmaster, webmaster@oeverlanden.nl
Onno-Sven Tromp, redacteur, redactie@oeverlanden.nl
Rein Cremer, beheervrijwilligers. Tel: 020-6934480
Sonja Hoekmeijer, jeugdnatuurclub Biobende, natuurclub@oeverlanden.nl
Stichting Veldstudie: coördinator natuureducatie Paul Kamsteeg.
Tel: 034-7342085, natuureducatie@oeverlanden.nl

In dit nummer

- 2** Colofon en inhoud
- 3** Waarnemingen
- 4** In Memoriam
- 5** Uitbested maaibeheer
- 7** Interview Liesbeth Stricker
- 8** Vacature
- 9** Dance festivals
- 10** Koers 2025
- 11** Jubileumboek / Activiteiten
- 12** Fietsen naar Sloten

Foto voorpagina: natuurbeheerder Carla Peperkamp maait riet, *Yigal Boegborn*

Nachtsilene in depottuin | Foto: Hans Bootsma

Nieuwe waarnemingen in de Oeverlanden

Het is elke keer weer spannend om een soort aan te treffen die we nog niet kennen in de Oeverlanden. Dan moet je een goede algemene soortenkennis hebben, anders is het moeilijk om onbekende soorten te ontdekken.

Slaapslak | Foto: Tello Neckheim

Slaapslak (door Tello Neckheim)

Ik let vaak op vliegen en andere insecten, maar daar weet ik te weinig van om met zekerheid te zeggen of het een nog niet eerder gespotte soort is voor de Oeverlanden. Toch probeer ik elk insect dat er voor mij 'verdacht' uit ziet te fotograferen. Dan stuur ik de foto via internet op ter beoordeling. In het afgelopen jaar zijn daar nog geen 'nieuwe' soorten uit voortgekomen, maar ik blijf zoeken.

Waar ik wel verstand van heb, zijn land- en zoetwaterslakken en mossels. De Oeverlanden zijn al goed onderzocht op deze slijmerige dieren. Toch werd ik onlangs zeer verrast door een leuke soort, en wel in het moeras. Toen ik een tak uit het water haalde, zag ik enkele zoetwaterslakjes op het hout zitten. Ze trokken meteen mijn aandacht, omdat ik de slakjes vrij groot vond. Ik kende een aantal soorten uit het moeras, maar deze nog niet. Ik slaakte een kreet en zei: 'Slaapslak.' Omstanders keken verbaasd en werden uit beleefdheid ook enthousiast. Ik kende de slak alleen uit de literatuur, en in de vorm van lege huisjes uit de Nieuwe Meer. Ik had de slaapslak wel verwacht in de Jaagpadsloot maar nimmer waargenomen. Ik ontdekte het slakje dus in het moeras. Ik denk dat er honderden zo niet duizenden zijn.

De wetenschappelijke naam van de slaapslak is *Aplexa hypnorum*, dat zoiets betekend als 'niet-geplooide slaper'.

Kleverige ogentroost | Foto: Hans Bootsma

Het huisje is namelijk glanzend glad zonder kenmerken. Behalve dan dat het huisje vrij hoog en linksgewonden is. Maar waarom heeft deze zoetwaterslak de naam slaapslak gekregen? De soort dankt die naam aan het feit dat ze kan overleven in droogvallende sloten en poelen. De slakken paren als er nog water is en leggen dan eieren in de modder. Als het water verdampt is, maar de modder nog een beetje nat blijft, gaan de eieren niet dood. Zodra er na regenval weer water in de sloot of poel staat, komen de eieren uit en krioelt het van de slakjes. De eieren slapen dus in de modder en worden wakker als er weer water is. Ook de slakjes zelf kunnen blijven leven als het water uit de sloot opdroogt.

Waarschijnlijk is de slaapslak via rustende eenden of ganzen in de Oeverlanden terechtgekomen. De vogels hebben ze van een andere plek meegenomen. Voor zover mij bekend is, komt de soort in de regio Amsterdam maar op een plek voor, namelijk in een sloot bij Halfweg. Niet echt in de buurt dus. En buiten de regio moet je denken aan de duinen van Noord-Holland. Ook niet echt in de buurt. Maar vogels vliegen alle kanten op, en een van die vogels heeft vast in het moerasbos geslapen, met aan zijn veren een of meerdere slakjes. Die zijn van de veren gekropen en hebben zich verschanst in de modder van ons moerasbos.

Lissnuitkever (door Ruud Jansen)

De lissnuitkever, ook wel lissenboorder (*Mononychus punctum-album*), werd al verwacht in de lissenrijke vegetatie van de Oeverlanden. Een donker snuitkevertje met een lichter, bijna wit vlekje aan de voorzijde van de dekschilden, hieraan is ook de soortnaam te danken; 'punctum' betekent punt en 'album' betekent wit.

In de eerste weken van mei was deze kever in het moerasgebied gemakkelijk te vinden op de gele lis. In zeven jaar kevers inventariseren was dat nog niet voorgekomen. Op de gele lis was enkel de lisaardvlo (*Aphthona nonstriata*) waargenomen. Nu kon ik de lissnuitkever spotten en toevoegen aan de Oeverlanden-lijst met nu 933 soorten kevers.

Kleverige ogentroost (door Hans Bootsma)

Op de middenberm van de Oude Haagseweg werd kleverige ogentroost (*Parentucellia viscosa*) aangetroffen. Het waren minstens vijftig exemplaren, dus we moeten vorig jaar iets over het hoofd hebben gezien.

Deze geelbloeiende plant is een min of meer zeldzame halfparasiet, die als pionierssoort optreedt op kalkrijk zanderig vochtig terrein. De omgeving van Amsterdam is een van de plekken waar de kans de soort tegen te komen wat groter is. Eerder kwam deze eenjarige plant elders in ons gebied voor, maar verdween toen deze plek meer en meer begroeid raakte.

In Memoriam: Henk Smit

Vanaf het allereerste begin van de actiegroep: 'De Oeverlanden Blijven!' in 1983 heeft Henk Smit een actieve rol gespeeld. Geboren aan de Schinkelkade en daarna woonachtig in de Jordaan, bleef hij altijd naar het gebied van Sloten en de Riekerpolder trekken. Met een volkstuin op Eigen Hof, overgenomen van zijn opa, pendelde hij jarenlang vanuit de binnenstad op en neer. Nadat de actiegroep een vereniging werd in 1984, heeft hij zich veel met ruimtelijke ordeningsproblematiek beziggehouden, wanneer bestemmingsplannen aan de orde kwamen.

Hij was de man van de natuurhistorie, bekend met het verre verleden van de omgeving van de Oeverlanden en met de personen aan wie we schatplichtig zijn. Aan Jac P. Thijssse (1865-1945) die het Boschplan voor het Amsterdamse Bos heeft bedacht en daarin de Riekerpolder wilde opnemen vanwege het sublieme landschap van het Nieuwe Meer. Daarvoor Jan Swammerdam, die tussen

1650 en 1680 de natuur bestudeerde in de Riekerpolder en omgeving. Maar ook Betje Polak (1901-1980) met haar studie in de Riekerpolder naar de oorsprong van het Hollandse veen en Jan P. Strijbos (1891-1983) met zijn blauwe reigers.

Tot eind 2012, toen Henk door een herseninfarct werd getroffen waardoor hij zeer beperkt werd, ben ik vele malen met hem eropuit getrokken naar mooie terreinen in de omgeving. De Amstelveense Poel, Botshol, De Meije en de Nieuwkoopse Plassen, de Rhoonse Grienden. Hij bezat onnoemelijk veel kennis van de biologie en de natuur. Daarnaast een brede maatschappelijke belangstelling, voortvloeiend uit zijn belangstelling voor het verleden.

Een tweede herseninfarct is hem fataal geworden. We misten al vier jaar de actieve Henk Smit, woonachtig in een verzorgingshuis. Nu moeten we hem voorgoed missen.

Nico Jansen

De moeizaamheid van het uitbestede maaibeheer

Uitbesteed maaibeheer

Naast het vele maaierwerk dat we als vrijwilligersploeg uitvoeren, hebben we ook te maken met het maaibeheer dat door groenaanemers in opdracht van de gemeente wordt uitgevoerd. Zelf hebben we te weinig capaciteit om al het benodigde maaierwerk uit te voeren. Vandaar dat een deel van het maaierwerk wordt uitbesteed. Dit laten we als beheerploeg vooral op grotere aaneengesloten stukken doen, zoals op een groot deel van het talud langs de zogenaamde Ecosloot, die achter het westelijk gelegen recreatiedeel loopt. En op stukken berm langs het Anton Schleperspad en het dwars gelegen stuk van de Riekerweg.

Deze werkzaamheden worden gecombineerd met het maaibeheer net buiten ons gebied. Dat geldt natuurlijk in de eerste plaats voor de bijzondere bermen van de Oude Haagseweg, waarover de bekende plantenboekenschrijver Ton Denters opmerkte: 'misschien wel de mooiste berm van Amsterdam, met negen rodelijstsoorten, onder anderen bijenorchis en blauwe bremraap!' De bermen vormen hoe dan ook een belangrijke aanvulling op de ecologische waarde van de Oeverlanden. Bij de wegwerkzaamheden voor het opbrengen van een nieuw wegdek werden we enkele jaren geleden betrokken door de ecologen van gemeente en stadsdeel (zie *Oever* 59, 62 en 66). Maar ook het gedeelte van de Riekerweg dat voor de volkstuinen van Ons Buiten langs loopt en dus officieel buiten ons gebied valt, wordt meegenomen en komt zeer in aanmerking voor ecologisch maaibeheer.

Te laat maaien

Zo langzamerhand is het uitbestede maaibeheer tot een behoorlijk hoofdpijndossier uitgegroeid. Als een veelkopig monster komt het op allerlei momenten steeds weer naar boven. Het blijkt in de praktijk heel moeilijk het tijdstip te beïnvloeden, waardoor vegetaties veelal te laat gemaaid worden. De hoofdmaaibeurt valt nu in oktober; voor de meeste gedeelten is dit tevens de enige

maaibeurt. En er wordt altijd met te zware machines gewerkt, zeer nadelig voor de plantengroei en trouwens ook voor grondestelende wilde bijen. Op veel plekken zijn zelfs de afdrücken van bandensporen te zien. Elders zijn er grote gedeelten van de vegetatie afgeschraapt, wat neerkomt op een flinke beschadiging van de zode, die over het algemeen storingsplanten zal aantrekken. Door slordig afruimen blijft er ook nogal wat maaisel achter, waardoor de bodem vervilt.

De problemen zijn groter geworden door een andere organisatie rond het maaibeheer, vanwege de afschaffing van de stadsdelen in 2013. Het ecologisch maaibeheer valt hierdoor onder het zogenaamde bestek-beheer en wordt niet meer aangestuurd door de afdeling groen, waaronder ons gebied valt. Sindsdien wordt het maaien van bermen in heel Nieuw-West uitbesteed aan één aannemer, om zo goedkoop mogelijk uit te zijn. Vandaar de zware machines. En kunnen minder bermen op het juiste tijdstip gemaaid worden.

Waarom er aan een bijzondere berm als de Oude Haagseweg geen prioriteit gegeven wordt, is een raadsel. Op mijn vraag aan een medewerker kreeg ik het antwoord dat alle bermen belangrijk zijn. Als dat zo is, ben ik als plantenliefhebber toch wel erg benieuwd waar zich dan al die andere interessante bermen bevinden.

Voor de meeste delen van de Oude Haagseweg, die maar eenmaal per jaar gemaaid kan worden, is oktober beslist te laat. Op enkele zeer schrale plekjes na horen de bermen uiterlijk half september gemaaid te zijn. Anders zal de verruiging toeslaan. In de tweede helft van augustus is op een aantal plekken al te zien dat de vegetatie platgeslagen is, waardoor soorten zullen verstikken. Bovendien is hier een rietbestand, dat zich onvermijdelijk zal uitbreiden ten koste van de bloemplanten. Verdere botanische ontwikkeling staat stil; de vegetatie is nog lang niet gevuld. Soorten als knoepkruid en glad walstro kloppen wel eens op de deur, maar hun verbreiding zet niet door.

Oude Haagseweg | Foto: Hans Bootsma

Communicatie

Het lukt ons maar niet het tijdstip van maaien naar voren te halen. In het algemeen verloopt de communicatie moeizaam. Het ziet er allemaal ondoorgroendelijk uit, de mensen die het maaien aansturen zijn moeilijk te bereiken. Dit bleek weer toen door een onverhoedse maaiactie bij de recreatiestrandjes ook een bloemrijk stuk rond het Hondenbaaitje werd meegenomen, evenals een bloemrijk stukje oever na het laatste recreatiestrandje aan de westpunt van het gebied. Hoe deze praktijken zijn te verbeteren, blijft in nevelen gehuld.

Ook in het veld zijn er vaak misverstanden: als gevraagd wordt de linkerkant van de Riekerweg te maaien, blijkt later dat de andere kant gemaaid is en blijft het maaisel weer liggen. Wat ook nog eens gevaarlijk is voor de Schotse hooglanders: zit er jakobs-kruiskruid of lidrus tussen het gedroogde maaisel en eten de koeien ervan, dan worden ze vergiftigd.

Klepelen

In de zomer heeft er nog een kleinere aanvullende maaibeurt plaats. Hierbij wordt bij wegen ook gelet op het zicht, noodzakelijk voor de verkeersveiligheid. Maar rond de Oude Haagseweg werd ineens gemaaid op plekken waar dit vroeger niet nodig werd gevonden. En opnieuw bleef het maaisel liggen. Dat is natuurlijk doodzonde van de tijdens de wegwerkzaamheden speciaal opgebrachte stroken met voedselarm, kalkrijk zand, langs het wegdek uit 2013. De vegetatie zou hier toch laag gebleven zijn en nooit het verkeer in gevaar hebben gebracht. Bij kruispunten kan maaien zeker nodig zijn, maar door niet af te harken haalt men zich door de verruiging steeds meer maaiwerk op de hals, al zal dat pas over een aantal jaar blijken. Vreemd genoeg werd deze maaiactie een maand later nog eens herhaald. Mogelijk speelde verloop van personeel hierbij een rol. Met de nodige moeite wisten we te bereiken dat er toen wel afgeharkt werd.

Riekerweg | Foto: Hans Bootsma

Het gedeelte van de Riekerweg dat voor Ons Buiten langsluip, heeft met zijn vochtige tot natte bermen te lijden onder de zware rupsbanden. Een groot deel van het maaisel langs dit hele stuk werd niet afgevoerd. De strook riet bij de knotwilgen werd geklepeld en niet afgeruimd; ook dit zorgt voor extra werk. Op den duur zal men daar wellicht jaarlijks driemaal of meer moeten maaien om de verkeersveiligheid te waarborgen.

Het klepelen lijkt ook op andere plekken in Nieuw-West in opmars. De vegetatie wordt met roterende klepels aan gort geslagen, omdat men toch niet van plan is het af te ruimen. Het is de goedkoopste manier om de vegetatie laag te houden. Maar het laten liggen van maaisel is desastreus voor de kwaliteit van de vegetatie. Eén jaar klepelen kan tien jaar zorgvuldig beheer ongedaan maken.

Maatwerk gewenst

Het is duidelijk dat het ecologisch maai-beheer in Nieuw-West een vaste hand mist. De huidige bureaucratische organisatie lijkt er niet op toegesneden. De continuïteit is een probleem, wat in de hand gewerkt wordt door een aantal bestuurlijke hervormingen. Gefaseerd en gedifferentieerd maai-beheer is door lokale overheidsdiensten eigenlijk niet uitvoerbaar, zo is mij van verschillende kanten uit de natuurwereld verzekerd. Bovendien missen de gecontracteerde aannemers echte kennis en betrokkenheid.

Het werk kan het beste worden uitgevoerd door ecologisch werkende maai-bedrijven, waarbij mensen met een goede veldkennis aan het roer staan. Deze zouden meerdere keren per jaar langs moeten komen om maatwerk te leveren. En ecologen zouden veel meer betrokken moeten worden bij de aansturing van de werkzaamheden in plaats van als adviseur aan de zijlijn te staan. In Amsterdam wil men het ecologisch maai-beheer wel anders gaan aanpakken, maar de ambtelijke molens malen nu eenmaal langzaam.

Hans Bootsma

‘Ik ken de Oeverlanden al sinds mijn jeugd’

Interview met Liesbeth Stricker, bestuurslid bij de Oeverlanden

Hoe ben je bij de Oeverlanden betrokken geraakt?

‘De eerste keer dat ik iets voor de Oeverlanden kon doen, was in mijn tijd als portefeuillehouder in het dagelijks bestuur van stadsdeel Slotervaart. Er was toen een strijd ontstaan tussen de Vereniging ‘De Oeverlanden Blijven!’ (VDOB!) en het stadsdeel, over de locatie van de nieuwbouw van NME-centrum De Waterkant. Tot dan toe was er op de huidige plek van het NME-centrum alleen een loods. De vereniging wilde op die plek ook graag de nieuwbouw hebben, maar het stadsdeel had een meer centrale plek in de Oeverlanden op het oog, in de buurt van het Mercure-hotel. Henk Goettsch van de PvdA had de portefeuille ‘groen’ en hij was voorstander van die centrale plek. Maar Harro Hoogerwerf van het CDA en ik namens de lokale partij Slotervaart Levendige Tuinstad (SLT) waren voor het idee van de vereniging. Het was dus twee tegen een, en zo het lukte om de plannen voor het nieuwe NME-centrum op de huidige plek te realiseren.’

Wat is jouw band met de Oeverlanden?

‘Ik ken de Oeverlanden al sinds mijn jeugd, ik ben geboren en getogen in Amsterdam Nieuw-West. Mijn vader had vroeger een tuinbouwbedrijf aan de Plesmanlaan, voordat de wijk Nieuw-Sloten er kwam. De Oeverlanden waren in de jaren vijftig niet meer dan opgespoten grond uit de Nieuwe Meer. We gingen er soms spelen en er scheurde weleens een brommer van een heuveltje. Later kwam er begroeiing. Het moet rond 1995 geweest zijn dat ik voor het eerst meeging met een excursie door de Oeverlanden. Meteen daarna werd ik lid.’

Hoe kwam je aan de Plesmanlaan terecht?

‘Ik ben in 1950 geboren in de buurt van wat nu het Delflandplein is. Het tuinbouwbedrijf dat mijn vader daar had, moest wijken voor bebouwing. Het bedrijf verhuisde naar de Plesmanlaan, in wat toen nog Tuinbouwgebied Sloten heette. Eerst stond op ons terrein aan de Plesmanlaan nog geen huis; we woonden toen in de Jacques Veltmanstraat in Slotervaart. In een hoekhuis, met zes slaapkamers. Die kamers hadden we wel nodig, want ik kom uit een katholiek gezin en we waren met z’n tienden thuis. Het grappige was dat er veel ooms en tantes in de buurt woonden, met even grote gezinnen in even grote huizen. En meer dan vijftienzestig jaar later woon ik in de buurt van het Sierplein, nog steeds niet ver van de plekken uit mijn jeugd.’

Liesbeth Stricker | Foto: Onno-Sven Tromp

Wat is jouw taak binnen het bestuur van de Oeverlanden?

‘In 2002 werd ik in het dagelijks bestuur van stadsdeel Slotervaart voor vier jaar portefeuillehouder voor de lokale partij SLT. Later ging SLT met enkele andere lokale partijen op in Bewonersbelangen Nieuw-West ’81 (BNW’81), waarvan ik tegenwoordig voorzitter ben. In mijn portefeuille had ik destijds ‘milieu’, ‘sport’, ‘ruimtelijke ordening’, ‘verkeer en vervoer’ en ‘communicatie’. Mijn contacten uit het verleden als portefeuillehouder en nu als voorzitter van BNW’81 zijn erg waardevol voor mijn werk binnen het bestuur van de Oeverlanden. Bij mij moet je niet zijn voor kennis van planten en dieren. Die kennis is gelukkig aanwezig bij veel andere medewerkers van de Oeverlanden. Mijn kracht ligt vooral in mijn bestuurlijke ervaring en de contacten die ik in de jaren heb opgebouwd. Daarmee kan ik als voorzitter van de VDOB! invloed uitoefenen op het beleid van het stadsdeel en de centrale stad.’

En wat is je beroep?

‘Van oorsprong ben ik biochemisch analist. Ik heb altijd bij Sanquin gewerkt, de organisatie die de bloedvoorziening in Nederland verzorgt. Met alleen de tussenperiode van vier jaar als portefeuillehouder bij stadsdeel Slotervaart. Bij Sanquin begon ik in het lab, later werd ik kwaliteitsfunctionaris bij de plasmafabriek. Ik deed vooral controles van de leveranciers van fabrieksonderdelen en reisde daarvoor in binnen- en buitenland. Bij een reorganisatie in 2013 ging ik vervroegd met pensioen.’

Heb je nog andere bezigheden?

'Sinds ik gestopt ben met werken, is het mijn voor-nemen om twee dagen in de week naar het gemeente-archief te gaan. Ik doe daar stamboomonderzoek; mijn familie van moeders- en vaderskant heb ik al helemaal in kaart gebracht. Mijn voorouders komen beiden uit hetzelfde dorp in de buurt van Oldenburg in Duitsland. Het spoor van mijn familie van moederskant eindigt daar rond 1820, het spoor van mijn familie van vaderskant heb ik kunnen volgen tot 1670. Mijn beide grootvaders waren hannekemaaiers, seizoenarbeiders die tot in de negentiende eeuw elke zomer uit Duitsland naar Nederland kwamen lopen, om op het land te werken. Rond 1850 vestigden mijn overgrootvaders zich in Nederland.

Helaas blijft er door mijn vrijwilligerswerk weinig tijd over mijn genealogische onderzoek. Want ik ben niet alleen bestuurlijk actief als voorzitter van de VDOB! en van BNW'81, maar ook als secretaris van de voetbalclub FC Blauw-Wit Beursbengels. Die laatste functie komt voort uit het feit dat ik 'sport' in mijn portefeuille had.

En ik lees veel: Maarten 't Hart is een van mijn favoriete schrijvers. Zijn laatste boek *Magdalena* gaat over zijn moeder. Zij kwam uit een tuindersgezin met negen kinderen. Dat komt me bekend voor! En ik moest erg lachen toen ik las hoe hij als jongen beredeneerde dat het verhaal van de Ark van Noach niet kan kloppen. Hij berekende bijvoorbeeld dat de duizenden soorten

slakken in het tempo waarin zij kruipen onmogelijk op tijd aan boord konden zijn gekomen.'

Hoe zie je de toekomst van de Oeverlanden?

'Op dit moment zijn de twee grootste bedreigingen voor de Oeverlanden het beleidsplan *Koers 2025* en het Evenementenbeleid dat binnenkort door de centrale stad wordt vastgesteld. In *Koers 2025* staan de Oeverlanden aangemerkt als mogelijke locatie voor nieuwbouw van woningen. Waarschijnlijk hoeven we daarvoor niet zo bang te zijn, omdat de woningen binnen de geluidscontouren van Schiphol zouden komen te liggen. Schiphol zal die woningbouw daarom tegenhouden. We houden er alleen rekening mee dat de gemeente zal proberen om in plaats van woningen sportaccommodaties in de Oeverlanden aan te leggen, bijvoorbeeld ter vervanging van de Jaap Eden IJssbaan.

Toen Amsterdam nog het idee had om zich kandidaat te stellen voor de Olympische Spelen van 2028, dacht men ook meteen aan de Oeverlanden als locatie voor een stadion. De geluidsnormen gelden namelijk voor woningen, maar niet voor sportaccommodaties. En wat de evenementen betreft: dit jaar is het gelukt het dance festival Park am See uit de Oeverlanden te weren. We hebben nu hoop dat in het Evenementenbeleid van de centrale stad komt te staan dat er helemaal geen festivals meer in de Oeverlanden mogen worden gehouden. Maar dat is nog lang niet zeker!'

Onno-Sven Tromp

Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!' zoekt een vrijwillige PR-medewerker

Als PR-medewerker geef je voorlichting en verschaf je intern en extern informatie over onze vereniging, die zich bezighoudt met natuurbescherming, beheer en studie.

Je houdt je onder andere bezig met het schrijven van brochures, persberichten en artikelen voor bladen en websites. Daarnaast geef je presentaties en spreek je op recepties.

Belangrijke taken zijn het ontvangen en begeleiden van gasten in NME-centrum De Waterkant, tijdens natuurexcursies en evenementen, en het werven van nieuwe leden.

Iets voor jou? De PR-medewerker is een ondernemend type, heeft een goed communicatief inzicht en affectie met social media en internet. Je kunt goed omgaan met verschillende typen mensen.

Meld je aan bij Liesbeth Stricker, liesbeth.stricker@planet.nl
Bij haar kun je ook terecht voor meer informatie. Of kijk op www.oeverlanden.nl

Geen dance festival in het broedseizoen

In het voorjaarsnummer Oever 71 was te lezen dat de organisator Daniël van Drunen van Chasing the Hihat voor het derde achtereenvolgende jaar een evenementenvergunning voor een grootschalig dance festival in de Oeverlanden had aangevraagd. Dit festival had moeten plaatsvinden in het weekend van 21 en 22 mei 2016.

Uitspraak Raad van State

Ook nu weer heeft de Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!' bij het stadsdeel haar zienswijze ingediend, evenals omwonenden. En dit jaar ging er iets anders meespelen. Een aantal jaren geleden procedeerden omwonenden van het Gaasperpark tegen het grootschalige dance festival Open Air in dat park. Dat leidde in 2015 tot de uitspraak door de Raad van State dat grootschalige festivals strijdig waren met het bestemmingsplan aldaar, dat alleen kleinschalige recreatie toestaat. Voor een volgend festival zou daarom behalve een evenementen- ook een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd. Deze uitspraak had consequenties voor de Oeverlanden.

Afwijzing

Ook in de Oeverlanden bleek het bestemmingsplan strijdig met grootschalige evenementen. Daarom moest de organisator twee vergunningen aanvragen. De evenementenvergunning werd net als in de voorgaande jaren verleend, maar de omgevingsvergunning werd afgewezen. Dat laatste vanwege geluidsoverlast en de schadelijke effecten voor de ecologie. De organisator vroeg vervolgens een voorlopige voorziening aan bij de voorzieningenrechter. Twee weken voordat het festival

had moeten plaatsvinden bekrachtigde de rechtbank de rechtmatigheid van de afwijzing. Daarna week het festival uit naar een terrein in de buurt van station Sloterdijk.

Evenementenbeleid

Onze vereniging is natuurlijk heel blij met deze gang van zaken. Maar het wil niet zeggen dat de Oeverlanden ook in de toekomst gevrijwaard zijn van grootschalige festivals. Voor het einde van dit jaar moet de gemeenteraad een evenementenbeleid voor de gehele stad vaststellen. Als voorbereiding hierop is de stadsdelen afgelopen zomer gevraagd om zogeheten locatieprofielen vast te stellen, in samenspraak met organisatoren, omwonenden en andere belanghebbenden. Deze locatieprofielen moesten voor eind september doorgegeven worden aan de gemeenteraad.

We blijven het volgen

Tot op heden hebben wij niets vernomen van stadsdeel Nieuw-West, ondanks verzoeken van onze kant. Dit zou natuurlijk kunnen betekenen dat de Oeverlanden niet in het op te stellen evenementenbeleid worden opgenomen. Maar helemaal gerust zijn we pas als dit op papier staat. We blijven het volgen en houden u op de hoogte.

Liesbeth Stricker

Landkaartje | Foto: Hans Bootsma

Koers 2025, de hysterie geluwd

Transitie Oeverlanden naar Amsterdamse Bos hervat? Koers 2017!

Vorig jaar werd er door het college van burgemeester en wethouders een studie gelanceerd om te onderzoeken of en waar nog meer woningen in Amsterdam gebouwd kunnen worden. Deze studie is door de gemeenteraad, onze volksvertegenwoordigers, met de nodige mitsen en maren aanvaard.

Dreiging geweken

Eigenlijk is de tijger van zijn tanden ontdaan en houdt de gemeenteraad zijn macht om over concrete plannen te beslissen. Het aloude structuurplan van wethouder Van Poelgeest dat tot 2040 loopt, blijft de leidraad. Alle onrust die is veroorzaakt, bleek dus gelukkig onnodig. Alleen het plan voor bebouwing van de kop van de Amstelscheg, waar tuinpark Amstelglorie ligt, hangt de stad nog als het zwaard van Damocles boven het hoofd. Voor de Oeverlanden en tuinpark Ons Buiten lijkt de dreiging van bebouwing geweken. Maar het blijft oppassen, want het kan best zijn dat sportterreinen die elders weg moeten, naar ons gebied worden afgeschoven.

Koers 2025

Het rapport *Koers 2025* verscheen een jaar geleden, in de periode dat er grote aantallen vluchtelingen naar Noordwest-Europa kwamen. Toen vatte het idee post dat er in Amsterdam en Nederland honderdduizenden nieuwkomers gehuisvest dienden te worden. Volgens wethouder Eric van der Burg moest de stad versneld groeien naar 900.000 inwoners in 2025. De stedenbouwkundige Zef Hemel suggereerde dat het aantal inwoners van Amsterdam kon verdrievoudigen tot maar liefst 2,5 miljoen. De ziensers en orakels boden tegen elkaar op.

Inmiddels zijn de groeiprognozes van de bevolking in Nederland zodanig naar beneden bijgesteld dat er van paniek niet langer sprake hoeft te zijn. Ook Amsterdam kan en mag zich in een bedachtzaam tempo verder ontwikkelen, zodat we er over vijftientig jaar, in 2040,

zo'n 100.000 inwoners bij hebben, 4.000 per jaar. Dat vergt evengoed een netto aanwas van zo'n 1600 woningen per jaar, maar dat is te overzien, en daar is ruimte voor buiten de Hoofdgroenstructuur. Het groen dat in een vollere stad nog noodzakelijker is, kan dan ten minste de huidige omvang houden.

Het aantal vierkante meters groen per inwoner zal natuurlijk wel afnemen. Dat kan gepareerd worden met betere kwaliteit groen, met meer biodiversiteit en grotere belevingswaarde voor de bezoekers. Dat vergt wel een financiële injectie, want voor niets gaat de zon op! De heersende trend staat hier echter haaks op: groenbeheer wordt enorm afgeknepen. Uit tal van studies in andere wereldsteden blijkt hoe belangrijk kwalitatief hoogstaand groen is voor de maatschappelijke verhoudingen.

Amsterdamse Bos

Naar aanleiding van *Koers 2025* is het proces van overgang van de Oeverlanden naar het Amsterdamse Bos stilgelegd. Maar nu duidelijk is dat de Oeverlanden hun functie van natuur en recreatie behouden, moet dit transitieproces snel worden hervat.

Het stadsdeel Nieuw-West lijkt komend jaar geen geld meer over te hebben voor ondersteuning van het vrijwilligerswerk dat onze vereniging al 30 jaar organiseert, terwijl het Amsterdamse Bos al lang probeert zoiets op poten te zetten. Hopelijk kunnen we elkaar volgend jaar hierin vinden. We zetten koers naar 2017!

Nico Jansen

Moerasflorapad in de Oeverlanden | Foto: Hans Bootsma

Jubileumboek

Een 116 pagina's tellend overzicht van de natuurlijke rijkdom en de geschiedenis van de Oeverlanden. Negen schrijvers leverden een bijdrage, elk op het eigen vakgebied. Van bacteriën en algen tot libellen en sprinkhanen, en van mossen en paddenstoelen tot vogels en amfibieën. Rijkelijk geïllustreerd met mooie kleurenfoto's en uitgegeven ter gelegenheid van het dertig jarig bestaan van de Vereniging 'De Oeverlanden Blijven!'.

Het jubileumboek *Natuurlijk Noordelijke Oeverlanden* is nog steeds te bestellen! Voor € 15, via onze site www.oeverlanden.nl

Activiteiten

Voor alle activiteiten geldt: verzamelen bij verenigingsgebouw De Waterkant in de Oeverlanden.

Voor leden en kinderen is de deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon. Van tevoren opgeven voor de excursies is niet nodig; wel voor de natuurwerkdag. Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via een e-mail aan bestuur@oeverlanden.nl

Excursie, zondag 9 oktober 2016, 11.00-12.30 uur: Paddenstoelen

Het is herfst en dus is het weer paddenstoelentijd. In de Oeverlanden kunnen we houtzwammen aantreffen, omdat er veel dood hout ligt. Maar ook het judasoor en het aardsterretje zullen wij waarschijnlijk tegenkomen. Christiane Baethcke laat het ons zien.

Natuurwerkdag, zaterdag 5 november 2016, 11.00-15.30 uur

Op vijfhonderd verschillende locaties krijgt het landschap in Nederland op de natuurwerkdag een opknapbeurt dankzij vele vrijwilligers. Het beheer in de Oeverlanden wordt gedurende het jaar uitgevoerd door de beheervrijwilligers. Op zaterdag 5 november kunnen leden en andere belangstellenden daaraan meewerken. Zo kan iedereen zien wat er allemaal komt kijken bij het beheren van een mooi natuurgebied als de Oeverlanden. Wij verzoeken leden en belangstellenden zich uiterlijk maandag 31 oktober aan te melden voor deze natuurwerkdag, vanwege de voorbereidende werkzaamheden. Telefoon: 06-33846602 of e-mail: bestuur@oeverlanden.nl. Voor de harde werkers wordt er rond lunchtijd een lekkere kom (vegetarische) soep met brood geserveerd.

Soep-en-zopie, zondag 5 februari 2017, 13.00-16.00 uur

Onze traditionele Soep-en-zopie-bijeenkomst in de winter. Het bestuur van de vereniging hoopt ook nu weer veel leden te kunnen verwelkomen in De Waterkant om een toast uit te brengen op het nieuwe jaar. En zoals men dat gewend is, gebeurt dat weer met soep, ook vegetarisch, en voldoende zopie. Wij hopen deze middag weer veel mensen te ontmoeten die de Oeverlanden een warm hart toedragen.

Kijk ook op www.oeverlanden.nl of www.facebook.com/oeverlandenblijven

Aan het werk | Foto: Yigal Boegbom

Het einde van de Overtoom met de overhaal naar de Slotervaart. Dwars erop loopt de Kostverlorenvaart naar het noorden / Tekening van Gerrit Lamberts, 1817

De lange weg naar Sloten

Overtoomse Sluis-Sloten, 18 september 2016

Derde keer

Voor de derde keer werd er gefietst en genoten van de Overtoom naar de Ringvaart. Langs de Sloterweg of, waar die ontbreekt, zo dicht mogelijk langs het voormalige tracé. De Sloterweg vormt de noordgrens van de Riekerpolder en dateert uit de twaalfde eeuw. In de twintigste eeuw is de Sloterweg voor een deel gesloopt ten gevolge van het Algemeen Uitbreidingsplan van Cornelis van Eesteren uit 1934. We gaan per fiets vanaf de Overtoomse Sluis, waar de Sloterweg ooit begon, naar het dorp Sloten. Tot nu toe was het geluk met ons en waren de weersomstandigheden goed. Nu is er zelfs sprake van een zonnetje, met een lichte wind in de rug. Heel bijzonder: oostenwind!

Overhaal

Het punt van vertrek, de hoek van de Sloterkade en de Surinamestraat, is door de week een verkeersgekkenhuis. Op de zondagochtend valt de drukte enigszins mee, maar echt rustig is het niet. Toch zijn de omstandigheden dusdanig dat veilig even kan worden rondgekeken op de brug met fraaie natuurstenen ornamenten van Hildo Krop. De kleine overhaal is in steen vereeuwigd, het rad trekt de groenteschuit naar de stad toe. De stad en het ommeland waren organisch met elkaar vergroeid. De prent van Gerrit Lamberts uit 1817 brengt dit goed in beeld.

Schutsluis

Al in stokoude tijd was hier verkeer te water en over land. De Amstelveenseweg en de Sloterweg liepen hier samen naar Amsterdam. De Overtoom, die het Rijnlandse boezem scheidde van Amstelland, mocht niet voorzien worden van een windas, zodat er veel spierarbeid nodig was om schepen over deze hindernis te helpen. In de vele omringende herbergen en uitspanningen werden de zuurverdiende stuivers weer stukgeslagen. In 1809 kwam er aan die situatie een einde, doordat koning Lodewijk Napoleon een schutsluis liet bouwen ter bevordering van het scheepvaartverkeer. Tevens werd het Jaagpad aangelegd, om ook bij ongunstige wind de zeilschepen vooruit te helpen naar het Nieuwe Meer en het Haarlemmermeer.

Sloterweg

We passeren Huis te Vraag, nu een gesloten begraafplaats, eertijds een fraai landhuis, waar in de vijftiende eeuw keizer Maximiliaan I van Oostenrijk, op bedevaart van Haarlem naar Amsterdam, de weg vroeg. Na een route langs het nieuwe vluchtelingendorp op het land van boerderij Mildernust pikken we de Sloterweg weer op. We passeren (voormalige) boerderijen, huizen en tuinparken: Van Bladeren, Zomerlust, Riekerstaete, Huis te Bijweg, Fenix, Veldzicht, Lissabon, Ida Hof, Georama, Margaretha Hoeve en Rijnhof. En dan arriveren we in het dorp Sloten. Het is er aanzienlijk rustiger dan in Amsterdam, terwijl er ook van alles is te beleven en te genieten. Ik kan u allen aanraden deze route op een rustige zondagmorgen te fietsen en vaak stil te houden. Of u gaat volgend jaar met me mee.

Nico Jansen